

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému **PhDr. I. M. pre trestný čin podvodu** podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zákona účinného do 1. januára 2006, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 11. júna 2009 v Bratislave dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktoré podal proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 24. apríla 2008, sp. zn. 4 To 9/2008 a podľa ustanovení § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. poriadku takto

r o z h o d o l :

Uznesením Krajského súdu v Prešove z 24. apríla 2008, sp. zn. 4 To 9/2008, **bol** z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. poriadku

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 256 Tr. poriadku účinného do 1. januára 2006 a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanovení § 226 písm. b/ Tr. poriadku účinného do 1. januára 2006 **v prospech** obvineného PhDr. I. M..

Napadnuté uznesenie krajského súdu **sa z r u š u j e .**

Zároveň **sa zrušuje** aj rozsudok Okresného súdu Poprad z 15. januára 2008, sp. zn. 2T 123/2002.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Poprad **sa prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Poprad z 15. januára 2008, sp. zn. 2 T 123/2002, bol obvinený PhDr. I. M. podľa § 226 písm. b/ Tr. poriadku účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. poriadok“) oslobodený spod obžaloby okresného prokurátora v Poprade č. 2 Pv 118/2002 z 15. apríla 2002 pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zákona účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zákon“), ktorého sa mal dopustiť tak, že

ako konateľ firmy M. v sídle svojej firmy na ulici O. uzavrel zmluvy o sprostredkovaní:

- dňa 19. januára 2001 s Ing. Z. G. a MUDr. J. G., ktorej predmetom bola kúpa štvorizbového bytu v centre mesta Poprad, ktorý sa zaviazal zabezpečiť do 28. februára 2001, za týmto účelom prevzal na viackrát sumu celkom 803 000 Sk, byt nezabezpečil a prevzatú finančnú hotovosť, okrem sumy 100 000 Sk, ktorú odovzdal J. B., použil pre svoju potrebu, čím pre Ing. Z. G. a MUDr. J. G. spôsobil škodu vo výške 703 000 Sk,

- dňa 26. januára 2001 s J. B., ktorej predmetom bol predaj štvorizbového bytu za sumu 800 000 Sk pre Ing. Z. G. s manželkou, za týmto účelom prevzal sumu 2 000 Sk ako zálohu na režijné náklady, predaj bytu nesprostredkoval a peniaze nevrátil, čím pre J. B. spôsobil škodu v sume 2 000 Sk,

- dňa 19. marca 2001 s M. D., ktorej predmetom bola kúpa trojizbového bytu v meste Poprad a dňa 11. apríla 2001 s Ing. I. D., ktorej predmetom bola kúpa dvojizbového

družstevného bytu na ulici R., za týmto účelom prevzal od nich sumu 252 000 Sk, kúpu bytu nezabezpečil a z prevzatej zálohy vrátil Ing. I. D. iba sumu 100 000 Sk a zvyšok použil pre svoju potrebu, čím pre Ing. I. D. a M. D. spôsobil škodu v sume 152 000 Sk,

- dňa 16. mája 2001 s L. K., ktorej predmetom bol predaj rodinného domu a dielne na ulici H. za týmto účelom prevzal od neho sumu 3 000 Sk na režijné náklady, kľúče od domu a doklady od nehnuteľnosti, predaj nesprostredkoval a peniaze použil pre svoju potrebu, čím pre L. K. spôsobil škodu vo výške 3 000 Sk,

- dňa 7. júna 2001 s P. Č. a L. Č., ktorej predmetom bola kúpa rodinného domu na ulici H. za dohodnutú sumu 650 000 Sk, od týchto prevzal zálohu na kúpu domu a zálohu na uhradenie režijných nákladov v sume 302 000 Sk, kúpu domu nesprostredkoval a finančné prostriedky nevrátil, čím pre P. Č. a L. Č. spôsobil škodu v sume 302 000 Sk,

preto, že skutok nie je trestným činom.

Podľa § 229 ods. 3 Trestného poriadku súd poškodených Ing. Z. G., nar. X., bytom H., MUDr. J. G., nar. X., bytom Š., M. D., nar. X., bytom P., Ing. I. D., nar. X., bytom P., L. K., nar. X., bytom T., L. Č., nar. X., bytom V., P. Č., nar. X., bytom V. s nárokmi na náhradu škody odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných.

Okresný súd oslobodil obvineného spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že na hlavnom pojednávaní nebol vykonaný žiaden dôkaz, ktorý by preukázal naplnenie subjektívnej stránky spočívajúcej v úmyselnom konaní obvineného s cieľom už v počiatku zmluvného vzťahu s poškodenými týchto uviesť do omylu a na ich úkor sa obohatiť. Poškodení využili služby poskytované obvineným, uzavreli s ním zmluvy o sprostredkovaní kúpy nehnuteľností, pričom obvinený vykonával úkony smerujúce k ich naplneniu. Samotná skutočnosť, že nedošlo k realizácii zmluvných vzťahov nezakladala trestnú zodpovednosť obvineného.

Čo sa týka eventuálnej právnej kvalifikácie konania obvineného ako trestného činu sprenevery, k tomu uviedol okresný súd, že zverenou vecou boli peniaze od poškodených na kúpu nehnuteľností. Tieto peniaze však obvinený ako podnikateľ bol oprávnený zahrnúť do finančných prostriedkov vedených na účte v banke za účelom uhrádzania platieb

súvisiacich s jeho podnikateľskými aktivitami. Použitie peňazí na iné účely na aké boli obvinenému ako podnikateľovi zverené z dôvodu, že ich nemožno oddeliť od ostatných finančných prostriedkov podnikateľa, nemôže byť právne kvalifikované ako trestný čin sprenevery.

Obvinený nebol schopný vrátiť poškodeným finančné prostriedky preto, že mal finančné problémy spočívajúce v druhotnej platobnej neschopnosti, ktorú potvrdila aj poškodená MUDr. G., a ktorú platobnú neschopnosť mu mala spôsobiť spoločnosť A. nevyplatením sumy 6 260 000 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie v neprospech obvineného okresný prokurátor ako aj poškodení Ing. I. D., P. Č., Ing. Z. G. a MUDr. J. G..

Krajský súd v Prešove uznesením z 24. apríla 2008, sp. zn. 4 To 9/2008, odvolania okresného prokurátora a poškodených Ing. I. D., P. Č., Ing. Z. G. a MUDr. J. G. podľa § 256 Tr. poriadku ako nedôvodné zamietol.

V dôvodoch uznesenia uviedol, že okresný súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné dôkazy, tieto potom správnym a zákonným spôsobom vyhodnotil. Výsledky vykonaného dokazovania poukázali na to, že žalovaný skutok nie je trestným činom, pretože nebolo preukázané zavinenie obvineného, napriek tomu, že všetky zvyšné časti skutku boli preukázané. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že obvinený nevyplatil poškodeným zverenú peniaze z dôvodu jeho druhotnej platobnej neschopnosti. Rovnako však chýbala subjektívna stránka trestného činu sprenevery, nakoľko obvinený vykonával úkony smerujúce k naplneniu uzavretých zmlúv a peniaze použil pre potrebu obchodnej spoločnosti. V takomto prípade konštatoval krajský súd, že správne bola aplikovaná zásada trestného konania „in dubio pro reo“ – v pochybnostiach v prospech obvineného.

Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 24. apríla 2008, kedy vo veci rozhodol krajský súd. Odpis uznesenia krajského súdu bol Krajskej prokuratúre v Prešove doručený dňa 23. júla 2008.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky dňa 14. októbra 2008 dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/

Tr. por., pretože rozhodnutie krajského súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Krajský súd nekonal vo veci prvýkrát, keď na verejnom zasadnutí konanom dňa 19. mája 2004, sp. zn. 4 To 88/2003, okrem iného (pri zrušení rozhodnutia okresného súdu) konštatoval, že obvinený mohol nakladať s finančnými prostriedkami od poškodených, ale okresný súd musí preveriť druhotnú platobnú neschopnosť obvineného. Pri opätovnom prerokovaní veci na krajskom súde (po novom rozhodnutí okresného súdu) 2. októbra 2006, sp. zn. 4 To 93/2005, krajský súd znovu zrušil napadnutý rozsudok, pričom zaujal názor, že obvinený nemohol nakladať s finančnými prostriedkami od poškodených a uložil okresnému súdu skúmať, či konanie obvineného nenapĺňa znaky trestného činu sprenevery. V dovolaní napadnutom uznesení krajského súdu znovu zmenil tento súd názor, keď vylúčil, aby sa obvinený mohol dopustiť trestného činu sprenevery.

Poukázal, že súdy oboch stupňov v konaní predchádzajúcom napadnutému rozhodnutiu predovšetkým správne zistili, že obvinený PhDr. I. M., ako konateľ spoločnosti M., uzavrel v dňoch 19. a 21. januára 2001, 19. marca 2001, 16. mája 2001 a napokon 7. júna 2001 s poškodenými zmluvy o sprostredkovaní, v ktorých sa zaviazal vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby poškodení mohli uzatvoriť kúpne zmluvy k nehnuteľnostiam. V posudzovaných prípadoch však k uzatvoreniu zmlúv nedošlo, pričom obvinený prevzaté peniaze, okrem provízie poškodeným nevrátil a zverenú finančnú prostriedky použil na chod svojej firmy. Pre právne posúdenie je právne irelevantné, či bol obvinený v druhotnej platobnej neschopnosti, a to z vlastného alebo cudzieho pričinenia. Podstatné je, či obvinený mohol voľne disponovať so zverenými peniazmi a dať tieto do obehu vlastnej firmy.

Ďalej citoval ustanovenie § 642 Obchodného zákonníka podľa ktorého zmluvou o sprostredkovaní sa sprostredkovateľ zaväzuje, že bude vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca mal príležitosť uzavrieť určitú zmluvu s treťou osobou, a záujemca sa zaväzuje zaplatiť sprostredkovateľovi odplatu (províziu).

Podľa § 644 tohto zákona vzniká sprostredkovateľovi nárok na províziu, ak je uzavretá zmluva, ktorá je predmetom sprostredkovania.

Zmluva o sprostredkovaní je odplatnou zmluvou, z ktorej patrí sprostredkovateľovi nárok na províziu za splnenia zákonných podmienok. Majetkom obvineného, resp. jeho spoločnosti, ktorej bol konateľom, sa však nestali finančné prostriedky, ktoré mu poškodení

zverili ako zálohu na úhradu kúpnej ceny nehnuteľnosti. Z uvedeného dôvodu ich nemohol použiť na chod svojej firmy a pokiaľ tak urobil, naplnil tak zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 248 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006, lebo finančné prostriedky použil v rozpore s účelom, na ktorý mu boli zverené.

Z vyššie uvedených dôvodov generálny prokurátor dospel k záveru, že uznesením Krajského súdu v Prešove z 24. apríla 2008, sp. zn. 4To 9/2008 a tomuto predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Poprad z 15. januára 2008, sp. zn. 2 T 123/2002, bol porušený zákon v ustanovení § 256, § 226 písm. b/ Tr. por. a v ustanovení § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. v prospech obvineného PhDr. I. M..

Generálny prokurátor preto navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. poriadku vyslovil, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Prešove a rozsudkom Okresného súdu Poprad bol porušený zákon v prospech obvineného, zrušil podľa § 386 ods. 2 Tr. poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove z 24. apríla 2008, sp. zn. 4To 9/2008, i rozsudok Okresného súdu Poprad z dňa 15. januára 2008, sp. zn. 2T 123/2002 a podľa § 388 ods. 1 Tr. poriadku prikázal Okresnému súdu Poprad, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený PhDr. I. M. v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu generálneho prokurátora uviedol, že od začiatku bolo snahou vyvodiť z občianskoprávnej zodpovednosti trestnoprávnu zodpovednosť. Je toho názoru, že okresný ako aj krajský súd sa náležite vyporiadali aj s možnosťou kvalifikovania jeho konania ako trestného činu sprenevery. Nikdy nemal úmysel osoby uvedené v obžalobe poškodiť, a nikdy nekonal tak, aby zmaril účel zverenia finančných prostriedkov. Realizácia kúpnych zmlúv sa však posúvala, či už pre nesúhlas poškodených so zmluvami alebo zavádzanie predávajúcich. Rovnako k tomuto stavu prispela aj firma A., ktorá mu dlhovala 6 miliónov slovenských korún a ako aj to, že ho zrazil vlak a bol hospitalizovaný. Záverom dodal, že jeho konanie nemalo charakter podvodu ani sprenevery, ale konkrétna životná situácia, v ktorej sa mohol ocitnúť každý podnikateľ. Z uvedených dôvodov navrhol, aby najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, na základe predloženého spisového materiálu a po preskúmaní obsahu dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky zistil, že dovolanie bolo podané oprávneným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. a/

Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por. Zároveň z obsahu dovolania zistil, že sú dané dôvody dovolania uvedené v jeho návrhu, preto podľa § 383 Tr. por. nariadil vo veci verejné zasadnutie.

Obvinený PhDr. I. M. sa na verejné zasadnutie dovolacieho súdu nedostavil, pričom o termíne zasadnutia bol riadne a včas vyrozumený. Podaním zo 4. júna 2009 požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti, nakoľko jeho súčasný zdravotný stav mu nedovoľuje cestovať. K veci nemá čo dodať, pretože všetko uviedol vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu.

Nakoľko v posudzovanej veci boli splnené zákonné podmienky uvedené v ustanovení § 293 ods. 5 Tr. por., verejné zasadnutie o dovolaní sa vykonalo v neprítomnosti obvineného.

Zástupca generálneho prokurátora na verejnom zasadnutí uviedol, že trvá na písomných dôvodoch dovolania a navrhol dovolaniu vyhovieť.

Obhajca obvineného na verejnom zasadnutí navrhol dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť. Poukázal na skutočnosť, že obvinený bol oslobodený spod obžaloby podľa § 226 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, pretože mu nebola preukázaná subjektívna stránka. Navrhoval upriamiť pozornosť najvyššieho súdu na dovolací dôvod, o ktorý sa opiera dovolanie generálneho prokurátora, a to na § 371 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolací súd nemôže skúmať skutkové závery nižších súdov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie č. 37/89.

Na verejnom zasadnutí senát najvyššieho súdu v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a 374, ktoré sú uvedené v dovolaní a dospel k záveru, že v posudzovanej veci bol porušený zákon v prospech obvineného PhDr. I. M..

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití

iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolaateľ ako bolo vyššie uvedené uplatnil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. poriadku, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku uvedeného vo výroku oslobodzujúceho rozsudku okresného súdu, proti ktorému bol opravný prostriedok prokurátora napadnutým uznesením krajského súdu zamietnutý. Konkrétne, že konanie obvineného malo byť právne kvalifikované ako trestný čin sprenevery podľa § 248 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. poriadku pre nesprávnu právnu kvalifikáciu zisteného skutku je možné v prípade, ak žalované konanie obvineného nie je trestným činom, alebo je iným trestným činom, resp. keď skutok vykazuje znaky trestného činu a napriek tomu dôjde súd k záveru, že nie je trestným činom.

Namietané porušenie zákona spočívajúce v nesprávnej právnej kvalifikácii zisteného skutku malo svoj základ v zmluvách uzatvorených medzi obvineným a poškodenými.

Ako vyplýva zo zmlúv nachádzajúcich sa v spisovom materiáli, tieto mali byť zmluvami sprostredkovateľskými v zmysle ustanovení § 774 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že v posudzovanej veci neprichádza v úvahu použitie Obchodného zákonníka, ako navrhoval generálny prokurátor. Postup podľa tohto zákonníka by prichádzal v úvahu vtedy, ak by uzatvárali zmluvu podnikateľské subjekty medzi sebou. V posudzovanej veci uzatvárali sprostredkovateľskú zmluvu obvinený ako konateľ firmy M. a na druhej strane boli poškodení ako fyzické osoby, preto sa na tieto zmluvy vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Konkrétne sprostredkovateľská zmluva je v Občianskom zákonníku upravená v ustanoveniach § 774 až § 777.

Podľa § 774 Občianskeho zákonníka, sprostredkovateľskou zmluvou sa sprostredkovateľ zaväzuje obstarat' záujemcovi za odmenu uzavretie zmluvy a záujemca

sa zaväzuje sprostredkovateľovi poskytnúť odmenu vtedy, ak bol výsledok dosiahnutý pričinením sprostredkovateľa.

Podľa § 777 Občianskeho zákonníka, záujemca a sprostredkovateľ sú povinní oznamovať si navzájom okolnosti súvisiace so sprostredkovaním, najmä okolnosti, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie záujemcu uzavrieť sprostredkúvanú zmluvu. Sprostredkovateľ je oprávnený za záujemcu konať, alebo prijímať čokoľvek, len ak bol na to splnomocnený písomným plnomocenstvom.

Obsahom tohto typu zmluvného vzťahu je, že sprostredkovateľ vyvíja činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca mal možnosť uzatvoriť zmluvu s treťou osobou, a záujemca sa zaväzuje poskytnúť sprostredkovateľovi odmenu, pokiaľ pričinením sprostredkovateľa došlo k uzatvoreniu zmluvy.

Z hľadiska zákonného vymedzenia sprostredkovateľskej zmluvy je povinnosťou sprostredkovateľa aktívne konať, aby vytvoril záujemcovi možnosť uzatvorenia zmluvy. Sprostredkovateľ však nie je oprávnený konať za záujemcu, alebo čokoľvek za neho prijímať, pokiaľ mu na to nedal záujemca písomné splnomocnenie. Takéto splnomocnenie potom oprávňuje sprostredkovateľa uzavrieť zmluvu za záujemcu alebo prípadne prevziať od tretej strany zálohu. Potom sa na túto časť záväzkového vzťahu medzi sprostredkovateľom a záujemcom budú vzťahovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o príkaznej zmluve. Bez tohto splnomocnenia sprostredkúvanú zmluvu uzatvára sám záujemca a nie sprostredkovateľ.

Zákonné vymedzenie obsahu sprostredkovateľskej zmluvy neupravuje poskytovanie zálohy na budúci predmet zmluvy, pretože bez písomného splnomocnenia nie je sprostredkovateľ oprávnený poskytnutú zálohu odovzdať „v mene“ záujemcu tretej strane. Zákon však ani nevylučuje, aby sa na poskytnutí zálohy zmluvné strany dohodli, avšak bez písomného splnomocnenia sprostredkovateľa tento nie je oprávnený s poukázanou zálohou akokoľvek disponovať.

Sprostredkovateľ môže vyvíjať aktivitu s cieľom, aby záujemca uzatvoril zmluvu, ktorej predmetom je najmä druhovo určená vec, ale nie je vylúčené, aby ním bola aj individuálne určená vec.

Sprostredkovateľské zmluvy, ktoré uzatvoril obvinený s poškodenými, boli z pohľadu občianskoprávneho kombináciou sprostredkovateľskej zmluvy podľa § 774 a nasl. Obč. zákonníka s prvkami príkaznej zmluvy podľa § 724 Obč. zákonníka a zmluvy o obstaraní vecí podľa § 733 Obč. zákonníka.

V prerokúvanom prípade, tak ako to vyplýva zo spisového materiálu, sprostredkovateľské zmluvy uzavreté medzi obvineným a jednotlivými poškodenými boli uzatvárané na individuálne určené nehnuteľnosti. Práve na takto určené predmety boli potom zo strany obvineného vyberané od poškodených zálohy v rôznej výške, v závislosti od celkovej hodnoty sprostredkúvanej nehnuteľnosti.

Zmluvy však neobsahovali osobitné písomné splnomocnenie predpokladané poslednou vetou ustanovenia § 777 Obč. zákonníka. Z toho vyplýva, ako bolo už vyššie spomenuté, že obvinený nemal na základe uzavretých zmlúv oprávnenie ďalej s týmito prostriedkami nakladať. Faktické konanie poškodených, ktorí sami a výslovne poukázali obvinenému tieto peňažné sumy ako zálohy, možno považovať pre účely trestného konania za dostatočný súhlas poškodených so zverením týchto prostriedkov obvinenému na konkrétny účel. Z vykonaného dokazovania nie je táto otázka sporná.

Okresný ako aj krajský súd pri právnej kvalifikácii konania obvineného nie správne vyhodnotili predbežnú otázku, ktorou bola možnosť obvineného nakladať so zverenými zálohami na uhrádzanie prevádzkových výdavkov jeho firmy. Zo správne zisteného skutkového stavu však vyvodili nesprávny právny záver.

V posudzovanej veci bolo potrebné striktne rozlišovať medzi preddavkami na režijné náklady sprostredkovania a zálohami na vyplatenie tretích osôb pri neskoršom prevode vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

Preddavky na úhradu režijných nákladov mohol obvinený zahrnúť do svojich podnikateľských aktivít a s nimi voľne nakladať, aj za účelom uhrádzania daňových a odvodových povinností voči štátu, pretože mu boli určené ako sprostredkovateľovi.

So zálohami na kúpnu cenu nehnuteľností však voľne disponovať nemohol, pretože tieto boli výslovne záujemcami – poškodenými určené na uhrádzanie kúpnej ceny nehnuteľností, prípadne na vyplácanie záväzkov tretích osôb vo vzťahu ku konkrétne – individuálne určeným veciam, ktoré neboli vo vlastníctve obvineného.

Obiter dictum považuje najvyšší súd za vhodné uviesť, že trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006 sa dopustí, kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú. Kvalifikovanú skutkovú podstatu podľa ods. 4 písm. c/ citovaného ustanovenia naplní páchatel' vtedy, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

Objektom tohto trestného činu je predovšetkým vlastníctvo veci. Nemusí ísť len o vec individuálne určenú, ale môže ísť aj o veci určené druhovo v prípade, že držiteľ má povinnosť ich vrátiť. Skutková podstata tohto trestného činu nevyžaduje, aby osoba ktorá vec páchatel'ovi zverila, bola jej vlastníkom. Vec je zverená páchatel'ovi vtedy, ak mu je odovzdaná do faktickej moci s tým, aby s vecou nakladal určitým spôsobom. Páchatel' si prisvojí vec, ktorá mu bola zverená, ak s vecou naloží v rozpore s účelom, pre ktorý mu bola zverená do dispozície, a to spôsobom, ktorý marí základný účel zverenia a pritom sebe alebo inému zadováži z veci prospech.

Po subjektívnej stránke u tohto trestného činu (v základnej skutkovej podstate) sa vyžaduje úmyselné zavinenie. Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel':

a/ chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť, alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom (§ 4 písm. a/ Tr. zák.), alebo

b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie, alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzročený (§ 4 písm. b/ Tr. zák.).

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že závery o tom, že čin bol spáchaný úmyselne, možno v prípadoch, kedy chýba priznanie páchatel'a, vyvodíť nepriamo z okolností činu objektívnej povahy.

V posudzovanej veci zo skutkových zistení popísaných v tzv. skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, napokon aj z uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že obvinený v období od 19. januára 2001 do 7. júna 2001 s vedomím, že nemal finančné prostriedky na prevádzku vlastnej firmy, použil finančné prostriedky zverené mu poškodenými v rozpore s účelom, na ktorý mu boli zverené, tieto použil na chod svojej firmy, čím si prisvojil cudziu vec, ktorá mu bola zverená. Treba súhlasiť s názorom generálneho prokurátora, že pre právne posúdenie konania obvineného je irelevantné, či firma obvineného bola, alebo nebola v druhej platobnej neschopnosti.

Na základe vyššie popísaných skutkových okolností podľa názoru najvyššieho súdu možno vyvodit' jednoznačný záver o úmyselnom zavinení obvineného vo forme minimálne nepriameho úmyslu podľa § 4 písm. b/ Tr. zák., pretože vedel, že sa nejedná o jeho finančné prostriedky ani o prostriedky, s ktorými by mohol voľne podľa vlastného uváženia disponovať a napriek tomu ich použil pre vlastnú potrebu.

K námietke obhajoby, ktorá poukazovala na rozhodnutie č. 37/89 Zb. s. r. uvedených v zošite č. 6 z roku 1989, treba uviesť iba toľko, že ide o rozhodnutie, ktoré v žiadnom prípade nemožno aplikovať na prejednávajúcu vec.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Tr. poriadku vyslovil, že napadnutým uznesením ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v prospech obvineného PhDr. I. M. v ustanoveniach tam uvedených, podľa § 386 ods. 2 Tr. poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu zrušil a rovnako tak rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. poriadku prikázal Okresnému súdu Poprad, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 11. júna 2009

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová